

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΣΚΟΠΙΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ Τεύχος 79

Επισκόπηση οικονομικών, εμπορικών και επιχειρηματικών
ειδήσεων για τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας

- Οκτώβριος 2022 -

Περιεχόμενα

1. Επιχειρηματική δραστηριότητα	4
1.1 Ενέργεια και Ορυκτά	4
-5.500 νοικοκυριά θα λάβουν ενέργεια από τη νέα ηλιακή μονάδα στο Amzabegovo	4
-Ανακλήθηκαν οι παραχωρήσεις για 7 μικρούς Η/Υ σταθμούς	4
-Οι πολίτες θα υπογράψουν νέες συμβάσεις κεντρικής θέρμανσης με τον ESM	4
-Η πρώτη ανεμογεννήτρια εγκαταστάθηκε στο αιολικό πάρκο Bogoslovec	4
-Η ESM αυξάνει την παραγωγή ενέργειας	4
-Η ESM αναλαμβάνει τη μονάδα παραγωγής ενέργειας θέρμανσης Skorje Sever	5
-Οι κρατικοί θεσμοί εξοικονόμησαν 20% στις ενεργειακές δαπάνες τον Σεπτέμβριο	5
-Αποθέματα άνθρακα στον REK Bitola	5
-Συμφωνία ΔΒΜ - Βουλγαρίας για διασυνδετήριο αγωγό φυσικού αερίου	5
-Η ESM σε αναζήτηση Συμβούλου για έργα ηλιακής ενέργειας	5
1.2 Τομέας Κατασκευών, Δομικών Υλικών και Real Estate	6
- Εκδοθείσες οικοδομικές άδειες, Αύγουστος 2022	6
1.3 Τραπεζικός & Χρηματοοικονομικός Τομέας	6
-Η Κεντρική Τράπεζα δημοσιεύει τακτικά στοιχεία για την πράσινη χρηματοδότηση	6
-Αυξήθηκαν οι αποταμιεύσεις και ο δανεισμός	6
1.4 Τομέας Μεταφορών & Υποδομών	6
-Κατασκευή του σιδηροδρομικού τμήματος του Διαδρόμου VIII	6
1.5 Τομέας Επικοινωνιών/Πληροφορικής & Τεχνολογίας/Καινοτομίας	7
- Η Mtel ξεκινά την παροχή υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας στη Βόρεια Μακεδονία	7
1.6 Αγροτικός τομέας και τομέας Τροφίμων	7
-Τα κρασιά Tikves κερδίζουν μετάλλια κορυφαίας ποιότητας σε Αυστρία, Γερμανία και Η.Β.	7
1.7 Βιομηχανικός Τομέας	7
-Οι εταιρείες κλωστοϋφαντουργίας στη χώρα προσφέρουν πλήρεις υπηρεσίες	7
1.8 Τομέας Τουρισμού	8
-Νέο σχέδιο επιδοτήσεων των αεροπορικών εταιρειών	8
-ΤΑΥ Μακεδονία: Αυξήθηκε ο αριθμός των επιβατών κατά 82%	8
-Συνέδριο για την ανάπτυξη του “adventure tourism”	8
1.9 Τομέας Εμπορίου	8
-Από 1η Δεκεμβρίου σταθερή τιμή ηλεκτρικής ενέργειας για 150 επιχειρήσεις τροφίμων	8
1.10 Άλλες ειδήσεις επιχειρηματικού ενδιαφέροντος	9
-Δελτίο τρεχουσών προκηρύξεων δημοσίων διαγωνισμών Βόρειας Μακεδονίας	9
-Η Kemet Electronics ανοίγει δεύτερο εργοστάσιο στην Ελεύθερη Ζώνη Σκοπίων 1	9
-Εγκαίνια καταστήματος της PORCELANA στα Σκόπια	9
-Αυξημένη επιχειρηματική δραστηριοποίηση στα Σκόπια το 3 ^ο τρίμηνο 2022	9
-Νέα Επένδυση της Kromberg & Schubert στο Μοναστήρι (Bitola)	9
2. Οικονομικές ειδήσεις	9
-Σχέδιο νόμου για την υποστήριξη των ευάλωτων κατηγοριών πολιτών	9
-Η οικονομία της ΔΒΜ δεν αναμένεται να εισέλθει σε ύφεση το 2023	10
-Ο πληθωρισμός αναμένεται να φτάσει στο 11,6% μέχρι το τέλος του 2022	10
-Ο μέσος καθαρός μισθός αυξήθηκε κατά 11,3% τον Αύγουστο	10
3. Ευρωπαϊκή προοπτική	10
-Εκπαιδευτικό πρόγραμμα στο πλαίσιο της διασυνοριακής συνεργασίας Ελλάδας–ΔΒΜ	10
-1 δισ. ευρώ από ΕΕ για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης	10
-Συνεργασία ΔΒΜ-Ιταλίας στην Εκπαίδευση, τον Πολιτισμό και την Επιστήμη	11
4. Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις	11
-Επίσημη επίσκεψη εργασίας στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα	11

-Φθινοπωρινές συνεδρίες ΔΝΤ και Παγκόσμιας τράπεζας	11
5. Ειδήσεις γενικού ενδιαφέροντος	11
-Εργαστήριο για ΜΚΟ: ενέργεια από απόβλητα, πιθανή λύση στην ενεργειακή κρίση	11
-Περιφερειακή Έκθεση Απασχόλησης, 17-21.10.2022	12
-Στήριξη από την Παγκόσμια Τράπεζα για την ανακαίνιση σχολείων	12
-Στοιχεία απογραφής πληθυσμού και κατοικιών για το 2021	12
6. Εκδηλώσεις και εκθέσεις	12
-7th Fur Shopping Festival (Καστοριά, 12-14.10.2022)	12
-Συνέδριο για τη Στρατηγική για την Έξυπνη Εξειδίκευση (Σκόπια, 18.10.2022)	12

Σημειώσεις / Disclaimer :

1. Σε περίπτωση αναδημοσίευσης, παρακαλείστε όπως αναφέρεται η πηγή.
2. Εφ' όσον δεν επιθυμείτε πλέον να λαμβάνετε τα Ενημερωτικά Δελτία του Γραφείου ΟΕΥ-Σκοπίων, παρακαλείστε όπως αποστείλετε σχετικό μήνυμα στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μας (ecocom-skopje@mfa.gr).
3. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται από το Υπουργείο Εξωτερικών, παρέχονται από τα υποκείμενα αυτών εκουσίως και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για παροχή ενημέρωσής τους ή για στατιστικούς σκοπούς. Η διαχείριση και προστασία των προσωπικών δεδομένων υπόκειται στα οριζόμενα στο εθνικό, ενωσιακό και διεθνές δίκαιο σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως εκάστοτε ισχύει (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων από το Υπουργείο Εξωτερικών βλ. <http://www.agora.mfa.gr/prostasia-prosorikon-dedomenon>)
4. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν Ενημερωτικό Δελτίο προέρχονται τόσο από επίσημες πηγές (Κρατική Στατιστική Υπηρεσία, Κεντρική Τράπεζα, ιστοσελίδες Υπουργείων και δημοσίων φορέων κ.α.), όσο και από ειδήσεις σε έντυπα και άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Το Γραφείο ΟΕΥ - Σκοπίων τηρεί επιφύλαξη ως προς τις ειδησεογραφικές πηγές για τις οποίες δεν εγγυάται την ακρίβειά τους.

Στελέχωση Γραφείου ΟΕΥ Σκοπίων:

- Αναστασία Ζωγράφου, Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄ – Προϊσταμένη Γραφείου ΟΕΥ
- Ευτυχία Ξυδιά, Γραμματέας ΟΕΥ Α΄
- Βασίλης Γκατζάρας, Γραμματέας ΟΕΥ Γ΄
- Aneta Cvetkovska, Επιστ. Συνεργάτης

1. Επιχειρηματική δραστηριότητα

1.1 Ενέργεια και Ορυκτά

-5.500 νοικοκυριά θα λάβουν ενέργεια από τη νέα ηλιακή μονάδα στο Amzabegovo

5.500 νοικοκυριά θα τροφοδοτηθούν με ηλεκτρική ενέργεια από τον φωτοβολταϊκό σταθμό ισχύος 17 μεγαβάτ που βρίσκεται στο Amzabegovo του Sveti Nikole, επένδυση του Ομίλου GEN-I. Η κατασκευή της χωρητικότητας ξεκίνησε πέρυσι και τα 17 μεγαβάτ ηλιακής ενέργειας ήδη παραδίδονται μέσω του δικτύου, το οποίο τέθηκε σε λειτουργία τρεις μήνες νωρίτερα από το χρονοδιάγραμμα. Σύμφωνα με δηλώσεις του Πρωθυπουργού Dimitar Kovačevski, η επένδυση είναι ένα τεράστιο βήμα προς την υλοποίηση των φιλοδοξιών της Κυβέρνησης για παροχή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

-Ανακλήθηκαν οι παραχωρήσεις για 7 μικρούς Η/Υ σταθμούς

Η Κυβέρνηση της Βόρειας Μακεδονίας ανακάλεσε επτά παραχωρήσεις για μικρούς υδροηλεκτρικούς σταθμούς στο Εθνικό Πάρκο των βουνών Shar (προστατευόμενη περιοχή στη Βόρεια Μακεδονία). Είναι η πρώτη απόφαση αυτού του είδους στη χώρα και ένα καλό προηγούμενο για την προστασία των ποταμών, των υδάτων και των ακτών, είπαν περιβαλλοντικοί ακτιβιστές. «Αυτή η απόφαση της Κυβέρνησης δείχνει ότι δεν μπορούμε να αγνοήσουμε την επιστημονική γνώση για τις τεράστιες επιπτώσεις των μικρών υδροηλεκτρικών σταθμών στις προστατευόμενες περιοχές. Ωστόσο, αυτό είναι μόνον το πρώτο βήμα. Στο Εθνικό Πάρκο Manono υπάρχουν εκδοθείσες παραχωρήσεις που πρέπει να ανακληθούν το συντομότερο δυνατό, για τη βιώσιμη και ολοκληρωμένη διαχείριση του πάρκου», δήλωσε ο Gjorgji Mitrevski από την Eko-svest.

-Οι πολίτες θα υπογράψουν νέες συμβάσεις κεντρικής θέρμανσης με τον ESM

Ο νέος προμηθευτής κεντρικής θέρμανσης για τα Σκόπια, οι Ηλεκτροπαραγωγοί Σταθμοί Βόρειας Μακεδονίας (ESM), ενημερώνει τους πολίτες ότι πρέπει να υπογράψουν νέες συμβάσεις λόγω αλλαγής προμηθευτή. Η αλλαγή έρχεται μετά την ανάκληση των αδειών παραγωγής, παράδοσης και προμήθειας ενέργειας θέρμανσης της Balkan Energy Group από την Κυβέρνηση λόγω των προβλημάτων ρευστότητας της επιχείρησης. «Οι πολίτες που χρησιμοποιούν κεντρική θέρμανση θα πρέπει να υπογράψουν νέες συμβάσεις με την ESM. Υπάρχουν τρία σημεία στα Σκόπια όπου μπορούν να υπογράψουν τις νέες συμβάσεις, στους δήμους Centar, Karpos και Aerodrom, μεταξύ 08:00 και 18:00 και τα Σάββατα από 09:00 π.μ. έως 01:00 μ.μ. Οι πολίτες χρειάζονται μόνο ταυτότητα και τον τελευταίο πληρωμένο λογαριασμό για κεντρική θέρμανση» ενημερώνουν από την ESM.

-Η πρώτη ανεμογεννήτρια εγκαταστάθηκε στο αιολικό πάρκο Bogoslovec

Η πρώτη ανεμογεννήτρια έχει εγκατασταθεί στο αιολικό πάρκο Bogoslovec κοντά στο Sveti Nikole, ένα χρόνο μετά την έγκριση της επένδυσης από την Κυβέρνηση. Σύμφωνα με τα σχέδια των επενδυτών, το αιολικό πάρκο θα περιλαμβάνει οκτώ ανεμογεννήτριες ισχύος 36 MW και αναμένεται να παρέχει ενέργεια σε περίπου 20.000 νοικοκυριά και να μειώσει τις εκπομπές CO₂ κατά 87.000 τόνους σε ετήσια βάση. Η όλη επένδυση κοστίζει περίπου 61 εκατ. ευρώ.

-Η ESM αυξάνει την παραγωγή ενέργειας

Οι Ηλεκτροπαραγωγικοί Σταθμοί Βόρειας Μακεδονίας (ESM) ενημέρωσαν (18.10.2022) ότι παράγαν 12.660 MWh ενέργειας, η οποία επαρκεί για τις ανάγκες των νοικοκυριών και των πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων. Η αυξημένη παραγωγή οφείλεται στην αξιοποίηση του πλήρους δυναμικού των σταθμών ηλεκτροπαραγωγής REK Bitola, REK Oslomej και TEC Negotino, οι οποίοι παράγαν 12.253 MWh ενέργειας και σε αυτό προστίθεται η παραγωγή από τους υδροηλεκτρικούς σταθμούς και το αιολικό πάρκο στο Bogdanci των 407 MWh. Από την Κυβέρνηση ενημερώνουν ότι τα κρατικά αποθέματα άνθρακα αυτή τη στιγμή είναι σε ικανοποιητικό επίπεδο και σε περίπτωση που τα ορυχεία διακόψουν την παράδοση άνθρακα, θα εξακολουθούν να έχουν αρκετό λιγνίτη για παραγωγή ενέργειας έως και 30 ημέρες. Από την ESM ενημερώνουν επίσης ότι έχουν υποβάλει στη Makpetrol νέο αίτημα για προσφορά παράδοσης φυσικού αερίου για την περίοδο Νοεμβρίου 2022-Απριλίου 2023. Η Makpetrol υπέβαλε στο παρελθόν προσφορά στην ESM, αλλά η τελευταία δεν απάντησε σε αυτήν εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας ώστε η Makpetrol να πραγματοποιήσει την προμήθεια από τους προμηθευτές της φυσικού αερίου.

-Η ESM αναλαμβάνει τη μονάδα παραγωγής ενέργειας θέρμανσης Skorje Sever

Η Κυβέρνηση της Βόρειας Μακεδονίας εξουσιοδότησε (19.10.2022) την κρατική εταιρεία ηλεκτρικής ενέργειας «Electrani na Severna Macedonia»/ ESM να συνάψει σύμβαση με την εταιρεία παροχής ατμού και ζεστού νερού Skorje Sever, έτσι ώστε η ESM να αναλάβει την ικανότητα παροχής κεντρικής θέρμανσης μέχρι τα τέλη Απριλίου 2023 (συμφωνία επιχειρηματικής και τεχνικής συνεργασίας για την περίοδο θέρμανσης 2022/2023). Εν τούτοις, η Skorje Sever πρέπει να τηρήσει τις συμβατικές υποχρεώσεις, από την προηγούμενη σύμβαση συνεργασίας με την ESM, αφού ο προηγούμενος ιδιοκτήτης, Toplifikacija AD, επί του παρόντος υπόκειται σε διαδικασία εκκαθάρισης. «Την περασμένη σεζόν θέρμανσης η ESM πλήρωσε στη Skorje Sever 26 εκατ. δηνάρια για υπηρεσίες κεντρικής θέρμανσης και τα εν λόγω κεφάλαια δεν έχουν εισέτι επιστραφεί στην ESM», ενημέρωσε ο Διευθυντής της ESM Kovacevski.

-Οι κρατικοί θεσμοί εξοικονόμησαν 20% στις ενεργειακές δαπάνες τον Σεπτέμβριο

Ο Υπουργός Οικονομίας Kreshnik Bekteshi αναφέρθηκε σε συνέντευξη Τύπου στα αποτελέσματα των μέχρι τώρα μέτρων για την εξοικονόμηση ενέργειας στους δημόσιους φορείς. Όπως ενημέρωσε, κατά μέσο όρο ολόκληρη η δημόσια δομή της χώρας κατάφερε να μειώσει την ενεργειακή δαπάνη τον περασμένο μήνα κατά περίπου 20%. Την 1η Σεπτεμβρίου 2022, η Κυβέρνηση εξέδωσε εντολές προς όλους τους δημόσιους φορείς να μειώσουν την ενεργειακή δαπάνη τουλάχιστον κατά 15%. Ο Bekteshi ενημέρωσε ότι το μέσο ποσοστό εξοικονόμησης μεταξύ των υπουργείων είναι γύρω στο 25%, ενώ στις δημόσιες επιχειρήσεις γύρω στο 8% και πρόσθεσε ότι η κυβέρνηση εξετάζει το ενδεχόμενο επιβολής κυρώσεων σε φορείς που δεν κατάφεραν να εξοικονομήσουν ενεργειακές δαπάνες. Ο Υπουργός Οικονομίας δήλωσε επίσης ότι η Κυβέρνηση σκοπεύει να λάβει αποφάσεις για απελευθέρωση της αγοράς φυσικού αερίου, ώστε ο σημερινός πάροχος κεντρικής θέρμανσης, οι Ηλεκτροπαραγωγοί Σταθμοί της Βόρειας Μακεδονίας (ESM), να μπορεί να συνάπτει συμβάσεις με πολλούς προμηθευτές φυσικού αερίου.

-Αποθέματα άνθρακα στον REK Bitola

Ο Διευθυντής της ESM Vasko Kovacevski ενημέρωσε ότι το εργοστάσιο ηλεκτροπαραγωγής REK Bitola έχει αρκετά αποθέματα άνθρακα για τα επόμενα 10-15 χρόνια. «Χάρη στην εξόρυξη άνθρακα από το ορυχείο Sunodol και τη χρήση εγχώριων πόρων, μπορούμε να πουλήσουμε φθηνότερη ενέργεια από τον REK Bitola σε τιμή μεταξύ 58 και 60 ευρώ ανά MWh. Πραγματοποιήσαμε επίσης προμήθειες εκσκαφικού εξοπλισμού, γεγονός που θα μειώσει επιπλέον τις δαπάνες για εκσκαφές, καθώς δεν πρόκειται να μισθώσουμε εξοπλισμό από άλλες εταιρείες. Μειωμένες είναι και οι τιμές παραγωγής στον REK Bitola, κυρίως χάρη στο γεγονός ότι χρησιμοποιούμε άνθρακα από ορυχεία στη χώρα μας. Η ετήσια εξόρυξη άνθρακα από το ορυχείο Sunodol είναι αρκετή για να καλύψει το 80% των ενεργειακών αναγκών σε ετήσιο επίπεδο, οπότε πιστεύω ότι θα έχουμε αρκετό άνθρακα για σωστή λειτουργία του REK Bitola για τα επόμενα 10-15 χρόνια», είπε ο Kovacevski.

-Συμφωνία ΔΒΜ - Βουλγαρίας για διασυνδετήριο αγωγό φυσικού αερίου

Οι φορείς εκμετάλλευσης των αγωγών φυσικού αερίου της Βόρειας Μακεδονίας, GA-MA AD και Bulgartransgaz EAD, συνήψαν συμφωνία για διασυνδετήριο αγωγό φυσικού αερίου μεταξύ Βόρειας Μακεδονίας και Βουλγαρίας (31.10.2022). Το σημείο διασύνδεσης είναι το Kustendil/Zhidilovo. Η συμφωνία καθορίζει τους όρους, τις επιχειρησιακές διαδικασίες και τις διατάξεις σχετικά με την παράδοση φυσικού αερίου, ρυθμίζει μέσω ειδικότερων προβλέψεων, την αύξηση της τεχνικής χωρητικότητας κατά 500.000 κ.μ, επαναπροσδιορίζει τη μεθοδολογία υπολογισμού ποσότητας αερίου, την ανάλυση και την τακτική επιθεώρησή του. Επίσης, αναφέρεται ότι, η μέτρηση της ενέργειας θα υπολογίζεται σε κιλοβατώρες (kWh) αντί για τα τρέχοντα τυπικά κυβικά μέτρα σε θερμοκρασία αναφοράς, ενώ το εύρος της επιτρεπόμενης σύνθεσης αερίου αυξάνεται (γεγονός που θα επιτρέπει την εισαγωγή αερίου από διάφορες πηγές). Εν λόγω Συμφωνία πρόκειται να αποκτήσει ισχύ από 1.1.2023, ενώ η τρέχουσα μεταβατική χρονική περίοδος θα έχει πιλοτικό χαρακτήρα επίλυσης τυχόν τεχνικών προβλημάτων, (trouble shooting), μέχρι την επίσημη έναρξη ισχύος.

-Η ESM σε αναζήτηση Συμβούλου για έργα ηλιακής ενέργειας

Η κρατική επιχείρηση ηλεκτρισμού ESM ανακοίνωσε δημόσια πρόσκληση για παροχή υπηρεσιών συμβουλευτικής και επίβλεψης για την εγκατάσταση δύο φωτοβολταϊκών σταθμών: 10 MW στο εξαντλημένο ανοιχτό ανθρακωρυχείο στο συγκρότημα REK Oslomej, και 20 MW στο ανθρακωρυχείο REK Bitola. Η καταληκτική ημερομηνία υποβολής ενδιαφέροντος είναι στις 2 Δεκεμβρίου 2022. Οι δύο επενδύσεις αποτιμώνται σε 29 εκατ. ευρώ συνολικά. Η πρόσκληση έχει αναρτηθεί στην Πύλη Ηλεκτρονικών Συμβάσεων Πελατών (ECEPP) της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης που ετοιμάζει δάνειο έως 25 εκατ. ευρώ για το εγχείρημα.

1.2 Τομέας Κατασκευών, Δομικών Υλικών και Real Estate

- Εκδοθείσες οικοδομικές άδειες, Αύγουστος 2022

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Βόρειας Μακεδονίας, τον Αύγουστο του 2022 εκδόθηκαν συνολικά 378 οικοδομικές άδειες, ήτοι 37% περισσότερες από τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους. Η αναμενόμενη συνολική αξία των κατασκευών ήταν περίπου 150 εκατ. ευρώ, η οποία ήταν 47,6% αυξημένη σε σύγκριση με τον Αύγουστο του 2021. Από το σύνολο των οικοδομικών αδειών που έχουν εκδοθεί, οι 172 (45,5%) αφορούν νέες οικοδομές, οι 102 (27%) αφορούν σχέδια πολιτικού μηχανικού και οι 104 (27,5%) είναι για ανακατασκευές/ανακαινίσεις. Από το σύνολο των 378 οικοδομικών αδειών, 196 (51,8%) αφορούν επενδυτές είναι ιδιώτες και 182 (48,2%) επενδυτές-επιχειρηματικές οντότητες. Κατά την περίοδο αναφοράς, προγραμματίζεται η ανέγερση 514 κατοικιών, με συνολική ωφέλιμη επιφάνεια 48.041 m².

1.3 Τραπεζικός & Χρηματοοικονομικός Τομέας

-Η Κεντρική Τράπεζα δημοσιεύει τακτικά στοιχεία για την πράσινη χρηματοδότηση

Στον ιστότοπό της, μεταξύ των στοιχείων και των δεικτών για το τραπεζικό σύστημα της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας, η Κεντρική Τράπεζα έχει αρχίσει να δημοσιεύει τριμηνιαία στοιχεία για τα πράσινα δάνεια χρηματοδότησης που έχουν εγκριθεί σε νοικοκυριά και μη χρηματοπιστωτικές εταιρείες. Μέχρι στιγμής, η Τράπεζα έχει αναλάβει διάφορες δραστηριότητες για την αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής και της ολοένα και πιο διαδεδομένης «πράσινης» συνιστώσας στη χρηματοδότηση στην οικονομία της ΔΒΜ. Οι λεγόμενες «πράσινες πιστώσεις» προορίζονται για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των νοικοκυριών και του ιδιωτικού τομέα, για επενδύσεις σε πράσινες τεχνολογίες, υλικά και λύσεις και για επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, έλεγχο και πρόληψη της ρύπανσης, προστασία του περιβάλλοντος, καθώς και μείωση των κινδύνων της κλιματικής αλλαγής. Στις αρχές του 2022, η Τράπεζα διεξήγαγε Έρευνα για τους κινδύνους της κλιματικής αλλαγής, σύμφωνα με την οποία το 40% των εγχώριων τραπεζών και ταμειωτηρίων έχουν εισαγάγει προϊόντα και υπηρεσίες ως αντίδραση στην κλιματική αλλαγή, ενώ το 80% των ερωτηθέντων απάντησε ότι εξετάζουν το ενδεχόμενο εισαγωγής νέων προϊόντων και υπηρεσιών.

-Αυξήθηκαν οι αποταμιεύσεις και ο δανεισμός

Αύξηση 3,4% σημείωσαν οι συνολικές καταθέσεις στις τράπεζες τον Σεπτέμβριο σε ετήσιο επίπεδο και η συνολική πιστωτική στήριξη αυξήθηκε κατά 9,9%, ανακοίνωσε η Κεντρική Τράπεζα.

Τα συνολικά δάνεια, από την άλλη, κατέγραψαν μηνιαία και ετήσια αύξηση 0,9% και 9,9%, αντίστοιχα. Η αύξηση των συνολικών δανείων, είναι αποτέλεσμα της αυξημένης δανειοδότησης και στους δύο κλάδους και είναι πιο έντονη στον εταιρικό τομέα. Σε ετήσια βάση, η προσφορά χρήματος αυξήθηκε κατά 3,7%, κυρίως λόγω της αύξησης των βραχυπρόθεσμων καταθέσεων, με πρόσθετη αύξηση του καταθετικού χρήματος και σε συνθήκες μείωσης των μακροπρόθεσμων καταθέσεων έως δύο ετών και των μετρητών. Τα δάνεια προς τον επιχειρηματικό τομέα σημείωσαν μηνιαία αύξηση 1,1%, με ετήσια αύξηση 12,6%. Σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους, τα δάνεια των νοικοκυριών είναι υψηλότερα κατά 7,6%, ως αποτέλεσμα των αυξημένων δανείων σε ευρώ και σε ξένο νόμισμα, με ελαφρώς πιο έντονη τη συμβολή των δανείων σε ευρώ. Τα δάνεια που εγκρίνονται για άλλους λόγους είναι χαμηλότερα κατά 1,2% σε μηνιαία βάση και 17,1% σε ετήσια βάση.

1.4 Τομέας Μεταφορών & Υποδομών

-Κατασκευή του σιδηροδρομικού τμήματος του Διαδρόμου VIII

Επανεκκίνησαν οι κατασκευαστικές εργασίες δύο εκ των τριών τμημάτων στο ανατολικό άκρο του σιδηροδρομικού διαδρόμου VIII μήκους 88,2 km (Kumanovo-Beljakovce – 31km, Beljakovce-Kriva Palanka – 34km και σύνορα Kriva Palanka-Βουλγαρίας – 24km), η κατασκευή του οποίου σταμάτησε τον Ιούνιο του 2020. Η αντιπροσωπεία της ΕΕ στα Σκόπια αναφέρει ότι το τμήμα Beljakovce – Kriva Palanka αποτελεί αντικείμενο βοήθειας της ΕΕ που παρέχεται μέσω του Επενδυτικού Πλαισίου Δυτικών Βαλκανίων (WBIF). Μια επιχορήγηση από την ΕΕ-WBIF ύψους 75 εκατ. ευρώ, συμπληρωμένη με εθνική συνεισφορά 1 εκατ. ευρώ, διατίθεται για την προσαρμογή αυτού του σιδηροδρομικού τμήματος στα σύγχρονα πρότυπα. Τα έργα θα εκτελεστούν από τον

Οκτώβριο του 2022 έως το τέλος του 2025 και περιλαμβάνουν σήραγγες μήκους 5,5 χιλιομέτρων, σιδηροδρομικές γέφυρες, άνω και υπόγειες διαβάσεις, σιδηροδρομικούς σταθμούς και στάσεις, καθώς και νέο σύστημα σηματοδότησης και τηλεπικοινωνιών. Αναμένεται δε πρόσθετη επιχορήγηση 210 εκατ. ευρώ, από την ΕΕ, για την ολοκλήρωση του ανατολικού άκρου του σιδηροδρομικού διαδρόμου VIII μέχρι τα σύνορα με τη Βουλγαρία. Μόλις ολοκληρωθεί, το σιδηροδρομικό τμήμα αναμένεται να αυξήσει τον ετήσιο όγκο εμπορευμάτων κατά 20% έως το 2040 και να παρέχει πρόσβαση σε σύγχρονα μέσα μεταφοράς σε περισσότερα από 350.000 άτομα. Θα μειωθεί ο χρόνος ταξιδιού, καθώς και η ατμοσφαιρική ρύπανση και η ηχορύπανση. Η κατασκευή του πρώτου τμήματος Kumanovo-Beljakovce κόστους 40,5 εκατ. ευρώ θα γίνει από την «Strabag», ενώ η «Gulermak» θα εργαστεί στο δεύτερο τμήμα κόστους 155 εκατ. ευρώ. Το 54% του πρώτου τμήματος έχει κατασκευαστεί και το υπόλοιπο θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί σε 1-1,5 χρόνο, ενώ το δεύτερο θα πρέπει να είναι έτοιμο μέχρι το τέλος του 2025. Τα εθνικά ιδρύματα σχεδιάζουν να ολοκληρώσουν το ανατολικό άκρο του Διαδρόμου VIII έως το 2027, ακολουθούμενο από το δυτικό άκρο τμήμα Kichevo-Lin (Αλβανία) έως το 2030.

1.5 Τομέας Επικοινωνιών/Πληροφορικής & Τεχνολογίας/Καινοτομίας

- Η Mtel ξεκινά την παροχή υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας στη Βόρεια Μακεδονία

Ο τηλεπικοινωνιακός πάροχος Mtel (Σερβία), μέλος του ομίλου Telekom Serbia, ανακοίνωσε την έναρξη παροχής υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας και διαδικτύου στην αγορά τηλεπικοινωνιών της Βόρειας Μακεδονίας. Η Mtel εισήλθε, αρχικώς, στην αγορά τον Νοέμβριο του 2021 με υπηρεσίες στη δορυφορική τηλεόραση και η διοίκηση τότε ανακοίνωσε επέκταση στον τομέα της κινητής τηλεφωνίας. Όσον αφορά στα γενικά στοιχεία στην αγορά της κινητής τηλεφωνίας, σημειώνεται ότι ο αριθμός των ενεργών συνδρομητών κινητής τηλεφωνίας στη χώρα το δεύτερο τρίμηνο του τρέχοντος έτους είναι 1.932.608. Από τους οικιακούς συνδρομητές, οι 754.907 είναι συνδρομητές συμβολαίου και 928.381 είναι συνδρομητές καρτοκινητής, ενώ ο αριθμός των επιχειρηματικών συνδρομητών ανέρχεται σε 249.320. Η εταιρεία «A1» κατέχει το 48,1% του συνολικού αριθμού ενεργών συνδρομητών και ακολουθεί η εγχώρια Telekom με 47,3%, η Lycamobile με 3,1%, η Robi με 1,2%, η Green Mobile με 0,08%.

1.6 Αγροτικός τομέας και τομέας Τροφίμων

-Τα κρασιά Tikves κερδίζουν μετάλλια κορυφαίας ποιότητας σε Αυστρία, Γερμανία και Η.Β.

Κρασιά από τη γραμμή παραγωγής «Tikves Chateaux & Domaines» του οινοποιείου Tikves έχουν κερδίσει πολλά μετάλλια και αναγνωρίσεις για την ποιότητά τους σε τρία διαφορετικά φεστιβάλ κρασιού και διαγωνισμούς στην Αυστρία, τη Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Στη Γερμανία, το κρασί Bela Voda White 2021 κέρδισε ένα χρυσό μετάλλιο και ένα ειδικό βραβείο Best of Show North Macedonia, στην Αυστρία πέντε διαφορετικά κρασιά από την Tikves κέρδισαν χρυσά και ασημένια μετάλλια και στο Ηνωμένο Βασίλειο 10 διαφορετικά κρασιά της Tikves κέρδισαν ασημένια και χάλκινα μετάλλια. Από την εταιρεία αναφέρουν ότι με αυτή την τελευταία προσθήκη, τα κρασιά τους έχουν κερδίσει πάνω από 100 μετάλλια, και ότι συνεχίζουν να εργάζονται για τη βελτίωση της ποιότητάς τους.

1.7 Βιομηχανικός Τομέας

-Οι εταιρείες κλωστοϋφαντουργίας στη χώρα προσφέρουν πλήρεις υπηρεσίες

Έρευνα που διεξήχθη από την Αντιπροσωπεία της Γερμανικής Οικονομίας στη Βόρεια Μακεδονία, αποκαλύπτει ότι οι κλωστοϋφαντουργικές εταιρείες στη χώρα προσφέρουν υπηρεσίες που καλύπτουν όλες τις φάσεις της παραγωγής κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων. «Υπάρχουν περίπου 400 εταιρείες κλωστοϋφαντουργίας στη Βόρεια Μακεδονία, οι περισσότερες από τις οποίες εργάζονται για τις αγορές στη Γερμανία, την Ολλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Πραγματοποιήσαμε επίσης μια άλλη έρευνα μεταξύ των γερμανικών εταιρειών που είναι παρούσες στη χώρα και χαιρόμαστε που ο αριθμός αυτών των εταιρειών που αποφάσισαν να πραγματοποιήσουν νέες επενδύσεις και να διευρύνουν τις ικανότητές τους αυξάνεται. Είμαστε ιδιαίτερα περήφανοι για το γεγονός ότι από όλες τις εταιρείες στη χώρα, οι γερμανικές εταιρείες όπως η Kromberg & Schubert και η Draexlmeier είναι οι μεγαλύτεροι εργοδότες με σχεδόν 6.000 εργαζόμενους η καθεμία. Συνολικά, οι γερμανικές εταιρείες στη Βόρεια Μακεδονία απασχολούν περίπου 20.000 άτομα και το 95% των επενδυτών που περιλαμβάνεται στην έρευνά μας δήλωσε ότι πληρώνει μισθούς

τουλάχιστον 40% υψηλότερους από τον μέσο μισθό που καταβάλλεται στη Βόρεια Μακεδονία», αναφέρει η Αντιπροσωπεία.

1.8 Τομέας Τουρισμού

-Νέο σχέδιο επιδοτήσεων των αεροπορικών εταιρειών

Η Κυβέρνηση της ΔΒΜ σχεδιάζει να προχωρήσει σε διαγωνισμό για επιδότηση νέων αεροπορικών γραμμών από τη χώρα, σε μια προσπάθεια διαφοροποίησης των αερομεταφορέων στην παροχή υπηρεσιών και με στόχο την έναρξη νέων δρομολογίων. Το νέο μοντέλο θα έχει ως στόχο να περιλαμβάνει όσο το δυνατόν περισσότερες αεροπορικές εταιρείες και να μην συνδέεται μόνο με μία, περιορίζοντας το ύψος των επιδοτήσεων όπως απαιτείται και ζητείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για την ανάπτυξη της εναέριας κυκλοφορίας. Οι διαγωνιστικές διαδικασίες αναμένονται μέχρι το τέλος του έτους. Σημειώνεται ότι η Wizz Air κυριαρχεί στον αεροπορικό τομέα της ΔΒΜ, κατέχοντας μερίδιο επιβατών στη χώρα άνω του 60%.

-TAV Μακεδονία: Αυξήθηκε ο αριθμός των επιβατών κατά 82%

Η διοίκηση της TAV ενημέρωσε ότι το πρώτο 9μηνο του 2022 συνολικά 1,8 εκατ. επιβάτες κυκλοφορούσαν στα πολιτικά αεροδρόμια των Σκοπίων και της Αχρίδας και ότι την ίδια περίοδο πραγματοποιήθηκαν 14.823 πτήσεις από και προς τα αεροδρόμια αυτά. «Αυτοί οι αριθμοί δείχνουν ότι η εναέρια κυκλοφορία ανακάμπτει από την πανδημία COVID-19, όταν οι χώρες της ΕΕ άρχισαν να άρουν τους ταξιδιωτικούς περιορισμούς. Το πρώτο εξάμηνο του 2022 καταφέραμε να πραγματοποιήσουμε μια μεγάλη επένδυση, την ανακατασκευή του διαδρόμου του αεροδρομίου των Σκοπίων, χωρίς να τον κλείσουμε εντελώς για την κυκλοφορία. Αυξήσαμε επίσης τον αριθμό των εποχικών πτήσεων και όλα αυτά συνέβαλαν στην αύξηση του αριθμού των επιβατών τους πρώτους 9 μήνες του 2022 κατά 82% σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του 2021. Εξακολουθούμε να βελτιώνουμε τις υπηρεσίες μας εισάγοντας νέους προορισμούς και πραγματοποιώντας συνεργασίες με νέους παρόχους αεροπορικών εταιρειών», δήλωσε ο Γενικός Διευθυντής της TAV Metin Batak. Αυτή τη στιγμή, το αεροδρόμιο των Σκοπίων εξυπηρετεί πτήσεις από 15 εταιρείες σε 43 προορισμούς και το αεροδρόμιο της Αχρίδας εξυπηρετεί πτήσεις από 8 εταιρείες σε 12 προορισμούς.

-Συνέδριο για την ανάπτυξη του “adventure tourism”

Στο πλαίσιο του περιφερειακού έργου της GIZ και της USAID για την Οικονομική Ανάπτυξη, τη Διαχείριση και την Ανάπτυξη των Επιχειρήσεων διοργανώθηκε τριήμερη περιφερειακή συγκέντρωση για την ανάπτυξη του τουρισμού περιπέτειας στις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων από τις 27 έως τις 29 Οκτωβρίου στην Αχρίδα. Στο συνέδριο συμμετείχαν τουριστικοί πράκτορες που συνεργάζονται με παρόχους τουρισμού περιπέτειας και ταξιδιωτικών υπηρεσιών από την περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων. Στην εκδήλωση οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να ανταλλάξουν εμπειρίες, ιδέες, προϊόντα και τεχνογνωσία σε σχέση με τον τουρισμό περιπέτειας.

1.9 Τομέας Εμπορίου

-Από 1η Δεκεμβρίου σταθερή τιμή ηλεκτρικής ενέργειας για 150 επιχειρήσεις τροφίμων

«Από την 1η Δεκεμβρίου του τρέχοντος έτους, περίπου 150 εταιρείες στη χώρα που παράγουν βασικά προϊόντα διατροφής θα έχουν σταθερή τιμή ηλεκτρικής ενέργειας, προκειμένου να μειωθεί το κόστος του ρεύματος στην παραγωγή τελικών προϊόντων», ανακοίνωσε ο Υπουργός Οικονομίας Kreshnik Bekteshi. Σύμφωνα με τον ίδιο, η τιμή θα είναι χαμηλότερη από αυτή που χρησιμοποιούν οι μικροί καταναλωτές. Επεσήμανε δε ότι πρόκειται κυρίως για παραγωγούς γαλακτοκομικών προϊόντων, γάλατος, ψωμιού και άλλων βασικών προϊόντων διατροφής. Οι επιχειρήσεις αυτές πλέον θα πληρώνουν ρεύμα κάτω των 100 ευρώ ανά μεγαβατώρα, δηλαδή δυο φορές χαμηλότερη από αυτήν που πληρώνουν τώρα. Με την παρέμβαση αυτή, αναμένεται σταθεροποίηση της αγοράς και μείωση της τιμής του ψωμιού, του γάλατος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, καθώς και των ελαίων κατά περίπου 10%. Εικάζεται ότι οι επιχειρήσεις των παραπάνω κλάδων θα προμηθεύονται ρεύμα από την κρατική εταιρία παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας -ESM και όχι από εταιρείες-προμηθευτές της ελεύθερης αγοράς.

1.10 Άλλες ειδήσεις επιχειρηματικού ενδιαφέροντος

-Δελτίο τρεχουσών προκηρύξεων δημοσίων διαγωνισμών Βόρειας Μακεδονίας

Το δελτίο τρεχουσών προκηρύξεων δημοσίων διαγωνισμών στη Βόρεια Μακεδονία, Αρ. Τεύχους Νο.41/2022 από 31 Οκτωβρίου 2022, είναι διαθέσιμο στην ακόλουθη ιστοσελίδα του Γραφείου ΟΕΥ - Σκοπίων στη διαδικτυακή πύλη AGORA:
https://agora.mfa.gr/infocfiles/Tenders%20No%2041_2022%20mk.pdf.

-Η Kemet Electronics ανοίγει δεύτερο εργοστάσιο στην Ελεύθερη Ζώνη Σκοπίων 1

Η Kemet Electronics, η θυγατρική της αμερικανικής εταιρείας κατασκευής ηλεκτρονικών εξαρτημάτων Kemet Corporation με έδρα τη Βόρεια Μακεδονία, επένδυσε 25 εκατ. ευρώ στην επέκταση της δυναμικότητας του εργοστασίου της στην Ελεύθερη Ζώνη Σκόπια 1, δημιουργώντας έτσι νέες 360 θέσεις εργασίας. Ο Andreas Meier, Αντιπρόεδρος της Kemet Electronics, υπογράμμισε ότι στη νέα εγκατάσταση θα παραχθούν πυκνωτές για ηλεκτρικά οχήματα. Μία γραμμή παραγωγής έχει ήδη τεθεί σε λειτουργία και σύντομα θα ανοίξουν άλλες δύο γραμμές παραγωγής. Με το άνοιγμα της νέας εγκατάστασης, η χωρητικότητα του υπάρχοντος εργοστασίου θα αυξηθεί κατά 50%. Η Kemet Corporation κατασκευάζει ηλεκτρονικά εξαρτήματα για τις πιο διάσημες εταιρείες του κόσμου. Η εταιρία λειτουργεί στα Σκόπια από τον Οκτώβριο του 2012.

-Εγκαίνια καταστήματος της PORCELANA στα Σκόπια

Πραγματοποιήθηκαν τα εγκαίνια της γνωστής εμπορικής φίρμας πλακιδίων και ειδών υγιεινής PORCELANA, μέλους του ελληνικού ομίλου εταιρειών Hatz (σ.σ. Χατζηγεωργίου Α.Ε.), που δραστηριοποιείται στη διεθνή αγορά για περισσότερα από 40 χρόνια, ενώ στην Ελλάδα αντιπροσωπεύει τις μεγαλύτερες και σημαντικότερες εμπορικές επωνυμίες στη διαρρύθμιση κατοικιών και εμπορικών χώρων.

-Αυξημένη επιχειρηματική δραστηριοποίηση στα Σκόπια το 3^ο τρίμηνο 2022

Το τρίτο τρίμηνο του τρέχοντος έτους, δηλαδή τον Ιούνιο, τον Ιούλιο και τον Αύγουστο άνοιξαν 3.166 νέες εταιρείες, σύμφωνα με στοιχεία της πλατφόρμας BuznisMreza.mk. Τούτο αποτελεί δείκτη της ανάπτυξης της επενδυτικής δραστηριότητας, εάν αναλογιστεί κανείς ότι άνοιξαν 3.768 νέες εταιρείες το πρώτο εξάμηνο του 2022, γεγονός που δείχνει ότι άνοιξαν περισσότερες εταιρείες στους υπό εξέταση τρεις μήνες σε σύγκριση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο (τότε άνοιξαν μόνο 1.664 εταιρείες). Όπως ήταν αναμενόμενο, οι περισσότερες εταιρείες άνοιξαν στα Σκόπια (892 εταιρείες). Ακολουθούν το Κουμάνοβο με 198, το Τέτοβο με 192, η Στρούγκα με 191 και το Γκόστιβαρ με 150 νεοσύστατες εταιρείες.

-Νέα Επένδυση της Kromberg & Schubert στο Μοναστήρι (Bitola)

Ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης αρμόδιος για οικονομικές υποθέσεις Fatmir Bytyqi επισκέφθηκε το εργοστάσιο της Kromberg & Schubert στο Μοναστήρι, όπου υπέγραψε νέα σύμβαση με τη διοίκηση του εργοστασίου για κρατική υποστήριξη, σύμφωνα με τον Νόμο για την υποστήριξη των επενδύσεων. «Όποιος σκοπεύει να πραγματοποιήσει επενδύσεις θα λάβει βοήθεια από το κράτος. Σήμερα βρισκόμαστε εδώ στην Kromberg & Schubert, μια δυναμικότητα που ήδη απασχολεί πάνω από 5.000 άτομα, για την οποία συνήψαμε σύμβαση στήριξης 25,7 εκατ. ευρώ, και η οποία θα ανοίξει 1.200 νέες θέσεις εργασίας», είπε ο Bytyqi. Πρόσθεσε επίσης ότι μέχρι στιγμής, μόνον το 2022, η Κυβέρνηση υπέγραψε 227 συμβάσεις στήριξης επενδύσεων ύψους περίπου 140 εκατ. ευρώ, και από αυτές το 95% υλοποιείται από εγχώριες εταιρείες.

2. Οικονομικές ειδήσεις

-Σχέδιο νόμου για την υποστήριξη των ευάλωτων κατηγοριών πολιτών

Η Κυβέρνηση της Βόρειας Μακεδονίας υιοθέτησε το Σχέδιο Νόμου για την Οικονομική Στήριξη Κοινωνικά Ευάλωτων Κατηγοριών Πολιτών, σε συνθήκες ενεργειακής κρίσης. Το νομοσχέδιο περιλαμβάνει τα μέτρα για οικονομική ενίσχυση δικαιούχων ελάχιστης ενίσχυσης από το κράτος, ηλικιωμένων με συντάξεις κάτω των 14.000 δηναρίων, παιδιών με αναπηρία και γονείς παιδιών με αναπηρία έως 26 ετών κ.λπ. Μεταξύ άλλων, προβλέπεται οικονομική ενίσχυση 3.000 δηναρίων/μήνα (περί τα 48 ευρώ), για περίοδο τεσσάρων μηνών, για περισσότερους από 200.000 πολίτες από ευάλωτες κατηγορίες, συμπεριλαμβανομένων δικαιούχων ελάχιστης εγγυημένης βοήθειας, συνταξιούχων με χαμηλές συντάξεις, ανέργων και εν γένει χαμηλο-εισοδηματίες.

-Η οικονομία της ΔΒΜ δεν αναμένεται να εισέλθει σε ύφεση το 2023

Η οικονομία της Βόρειας Μακεδονίας δεν αναμένεται να εισέλθει σε ύφεση το 2023, παρόλο που, όπως και στις ευρωπαϊκές χώρες, οι προβλέψεις για την ανάπτυξη αναθεωρούνται προς τα κάτω. Οι επιπτώσεις της κρίσης θα εξακολουθήσουν να είναι παρούσες και το κλειδί για την έξοδο είναι η αποταμίευση σε όλα τα επίπεδα και από όλους. Αυτό ανακοίνωσε ο Υπουργός Οικονομικών Fatmir Besimi σε συνέντευξή του, όπου ενημέρωσε ότι με το εγκεκριμένο σχέδιο δημοσιονομικής βιωσιμότητας και οικονομικής ανάπτυξης θα εξοικονομηθούν δαπάνες, αλλά δεν θα υπάρξει μείωση μισθών των εργαζομένων. «Ο αντίκτυπος της ενεργειακής κρίσης και της κρίσης τιμών θα συνεχιστεί το επόμενο έτος. Οι επιπτώσεις θα γίνουν αισθητές, αλλά παρόλα αυτά και για την επόμενη χρονιά προβλέπεται αύξηση 2,9%», τόνισε ο Υπουργός. Οι επενδύσεις που προβλέπονται στον τομέα των υποδομών, του ανθρώπινου κεφαλαίου και τη διαχείριση των δημοσίων οικονομικών. Η αξία του υφιστάμενου τετραετούς πλαισίου συνεργασίας ήταν 420 εκατ. δολάρια, αλλά λόγω της κρίσης του Covid εγκρίθηκαν 508 εκατ. δολ. Επιπλέον, η υπάρχουσα στρατηγική λήγει τον Ιούνιο του 2023, ενώ οι προετοιμασίες για τη νέα στρατηγική θα ξεκινήσουν στις αρχές του επόμενου έτους, αμέσως μετά την ολοκλήρωση της έκθεσης για τη χώρα.

-Ο πληθωρισμός αναμένεται να φτάσει στο 11,6% μέχρι το τέλος του 2022

Ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης αρμόδιος για οικονομικές υποθέσεις Fatmir Bytyqi δήλωσε ότι ο πληθωρισμός αναμένεται να φθάσει στο 11,6% μέχρι το τέλος του 2022. Σημείωσε ότι η Κυβέρνηση διεξήγαγε συζητήσεις προκειμένου να περιορίσει την άνοδο των τιμών και ένα από τα πιθανά μέτρα θα ήταν να ενταχθούν όλες οι παραγωγικές δυνατότητες, ιδίως από τη βιομηχανία τροφίμων, στη ρυθμιζόμενη αγορά που προσφέρει φθηνότερη ηλεκτρική ενέργεια.

-Ο μέσος καθαρός μισθός αυξήθηκε κατά 11,3% τον Αύγουστο

Σύμφωνα με στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ο μέσος καθαρός μισθός τον Αύγουστο ήταν 31.871 δηνάρια (514 ευρώ), αύξηση 11,3% σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα του 2021. Η συνεχής άνοδος του μέσου καθαρού μισθού είναι αποτέλεσμα των οικονομικών μέτρων και πολιτικών της Κυβέρνησης που στοχεύουν στην αύξηση του μέσου και κατώτατου μισθού, που σήμερα ανέρχεται σε 18.000 δηνάρια (290 ευρώ), ανέφερε η Κυβέρνηση σε δελτίο Τύπου. Η Κυβέρνηση προσθέτει ότι θα συνεχίσει να εισάγει μέτρα και να οικοδομεί ένα περιβάλλον που θα διασφαλίζει υψηλότερο ρυθμό οικονομικής και εισοδηματικής ανάπτυξης, προκειμένου να βελτιωθεί το βιοτικό επίπεδο των πολιτών, ιδιαίτερα εν μέσω της τρέχουσας κρίσης. Τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας δείχνουν ότι η άνοδος 11,3% του μέσου καθαρού μισθού Αυγούστου οφείλεται στην αύξηση του μέσου μηνιαίου καθαρού μισθού που καταβάλλεται ανά εργαζόμενο στους τομείς της μεταποίησης (16,2%), των δραστηριοτήτων διαμονής και παροχής υπηρεσιών εστίασης (16,1%) και τέχνες, ψυχαγωγία και αναψυχή (15,6%).

3. Ευρωπαϊκή προοπτική

-Εκπαιδευτικό πρόγραμμα στο πλαίσιο της διασυνοριακής συνεργασίας Ελλάδας-ΔΒΜ

Ολοκληρώθηκε το πρόγραμμα διασυνοριακής συνεργασίας business and innovation camp (στο πλαίσιο του έργου Business Eco System), με αντικείμενο την κατάρτιση νέων νεαρής ηλικίας από τη Ν.Α. Ευρώπη. Ο κύριος στόχος της κατασκήνωσης ήταν οι νέοι να λάβουν βοήθεια και υποστήριξη, για να μετατρέψουν τις ιδέες τους σε επιχειρηματική δραστηριότητα. Το επόμενο διάστημα οι νέοι που θέλουν να ιδρύσουν μια επιχείρηση θα πραγματοποιήσουν εκπαιδευτικές επισκέψεις στην Ελλάδα, για να ανταλλάξουν απόψεις και εμπειρίες σχετικά με τα επιχειρηματικά τους σχέδια και θα λάβουν υλικοτεχνική υποστήριξη από το Κέντρο για την υλοποίηση των καινοτόμων ή επιχειρηματικών ιδεών τους.

-1 δισ. ευρώ από ΕΕ για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης

Ο Ευρωπαϊός Επίτροπος για τη Διεύρυνση και τη Γειτονία, Oliver Varhelyi, στο περιθώριο των εργασιών της Πρωτοβουλίας της διαδικασίας του Βερολίνου, ανακοίνωσε οικονομικό πακέτο για την περιοχή ύψους 1 δισ. ευρώ για τον μετριασμό των συνεπειών της ενεργειακής κρίσης, για την αντιμετώπιση των επειγουσών, βραχυπρόθεσμων και μεσοπρόθεσμων αναγκών της περιοχής. Σύμφωνα δε, με δηλώσεις του Πρωθυπουργού της ΔΒΜ, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα παράσχει οικονομική στήριξη στη χώρα για τη διαχείριση της ενεργειακής κρίσης, με την πρώτη δόση αξίας 80 εκατ. ευρώ να είναι διαθέσιμη από τον Ιανουάριο του 2023. Συμπληρώνοντας, ο Πρωθυπουργός δήλωσε, ότι αυτή δεν θα είναι η μόνη στήριξη, καθώς εξετάζεται επιπροσθέτως η περιφερειακή υποστήριξη σε επιχορηγήσεις και χρηματοδότηση σχετικών κεφαλαιουχικών έργων.

-Συνεργασία ΔΒΜ-Ιταλίας στην Εκπαίδευση, τον Πολιτισμό και την Επιστήμη

Ο Υπουργός Πολιτισμού Becera Kostadinovska Stojcievska και ο Ιταλός Πρέσβης στη Βόρεια Μακεδονία, Andrea Silvestri, υπέγραψαν στις 20.10.2022 Πρόγραμμα Συνεργασίας στην Εκπαίδευση, τον Πολιτισμό και την Επιστήμη. Το πρόγραμμα, το οποίο θα διαρκέσει από το 2022 έως το 2025, θα παράσχει πλαίσιο συνεργασίας με πρωτοβουλίες όπως εκθέσεις, μουσικές εκδηλώσεις, κινηματογραφικές παραστάσεις και θεατρικά δρώμενα, εκδόσεις, αποκατάσταση και ανάδειξη του πολιτιστικού προϊόντος, συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων και σχολείων, καθώς και προώθηση της γλώσσας.

4. Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις

-Επίσημη επίσκεψη εργασίας στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα

Ο Πρωθυπουργός Dimitar Kovačevski μαζί με τον Υπουργό Οικονομικών Fatmir Besimi, τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών Blagoj Bocharovski και τον Υπουργό Γεωργίας, Δασοκομίας και Υδάτινης Οικονομίας Ljupcho Nikolovski, πραγματοποίησαν επίσκεψη εργασίας στο Άμπου Ντάμπι στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα. Σύμφωνα με κυβερνητικό δελτίο τύπου, στόχος της επίσκεψης ήταν η άμεση επικοινωνία με τους επενδυτές και οι συναντήσεις με εκπροσώπους επενδυτικών ταμείων για τη βελτίωση της οικονομικής δραστηριότητας της χώρας εν μέσω της παγκόσμιας οικονομικής και ενεργειακής κρίσης. Στο πλαίσιο της επίσκεψης, ο Πρωθυπουργός Kovačevski, μαζί με τους Υπουργούς, παρουσίασε τις μακροοικονομικές πολιτικές, τους αναπτυξιακούς στόχους και τις επενδυτικές ευκαιρίες της χώρας. Το επίκεντρο των επενδύσεων του Διεθνούς Συμβουλίου Επενδυτών των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων είναι οι τηλεπικοινωνίες, η ανάπτυξη ακινήτων, ο τουρισμός, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, οι υποδομές, η υγειονομική περίθαλψη, καθώς και η βιομηχανία τροφίμων και διατροφής.

-Φθινοπωρινές συνεδρίες ΔΝΤ και Παγκόσμιας τράπεζας

Μεταρρυθμίσεις στη διαχείριση των δημοσίων οικονομικών και εφαρμογή τους από το Υπουργείο Οικονομικών ήταν τα θέματα που συζητήθηκαν κατά τη διάρκεια των ετήσιων συνεδριάσεων του ΔΝΤ και της ΠΤ. Ο Υπουργός Οικονομικών της ΔΒΜ τόνισε ότι αν και στο επίκεντρο τοποθετείται η αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης, η Κυβέρνηση συνεχίζει τις δραστηριότητες που σχετίζονται με το πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων αναφορικά με τη βελτίωση και μεγαλύτερη διαφάνεια στη διαχείριση των δημοσίων οικονομικών. Ο νέος νόμος περί οργανικού προϋπολογισμού είναι σημαντικό βήμα προς αυτήν την κατεύθυνση. Οι μεταρρυθμίσεις δεν αφορούν μόνο στις δαπάνες του προϋπολογισμού αλλά καλύπτουν επίσης και τα έσοδα, βάσει του σχεδίου φορολογικής μεταρρύθμισης. Στις συναντήσεις, συζητήθηκαν επίσης τα μέτρα που ελήφθησαν για την αντιστάθμιση των κραδασμών των τιμών, τη μείωση της παραοικονομίας, τη δημοσιονομική εξυγίανση, την προώθηση της δημοσιονομικής αποκέντρωσης και την επιτάχυνση της πράσινης μετάβασης και της ψηφιοποίησης. Επισημάνθηκε επίσης ότι η εφαρμογή της μεταρρύθμισης συνοδεύεται από υψηλό βαθμό δημοσιονομικής διαφάνειας και λογοδοσίας, όπως υποστηρίζεται από το ΔΝΤ.

5. Ειδήσεις γενικού ενδιαφέροντος

-Εργαστήριο για ΜΚΟ: ενέργεια από απόβλητα, πιθανή λύση στην ενεργειακή κρίση

Η δημιουργία ενέργειας από τα απόβλητα και η χρήση της στη βιομηχανία τσιμέντου από τα Δυτικά Βαλκάνια ήταν το θέμα εργαστηρίου που πραγματοποιήθηκε στα Σκόπια, στο οποίο συμμετείχαν εκπρόσωποι μη κυβερνητικών οργανώσεων, ιδρυμάτων και εταιρειών. Το εργαστήριο εντάσσεται στο περιφερειακό έργο «Ενέργεια από απόβλητα για τη βιομηχανία τσιμέντου των Δυτικών Βαλκανίων», που υλοποιείται μέσω της Γερμανικής Εταιρείας Διεθνούς Συνεργασίας (GIZ). Ο κύριος στόχος αυτού του έργου είναι να εκπαιδεύσει, να ενημερώσει και να συνδέσει τους ενδιαφερόμενους και τους ειδικούς στον τομέα για την προώθηση της χρήσης εναλλακτικών καυσίμων. Στο εργαστήριο συζητήθηκε επίσης η επίτευξη των στόχων της Συμφωνίας του Παρισιού για μηδενικές εκπομπές CO₂ στον αέρα έως το 2050, μέσω της μεγαλύτερης εφαρμογής εναλλακτικών καυσίμων στη βιομηχανία. Συγκεκριμένα, η χρήση εναλλακτικών καυσίμων στη τσιμεντοβιομηχανία συμβάλλει σημαντικά στη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

-Περιφερειακή Έκθεση Απασχόλησης, 17-21.10.2022

Η 13η διαδικτυακή Περιφερειακή Έκθεση Απασχόλησης, η οποία διεξήχθη διαδικτυακά από τις 17 έως τις 21 Οκτωβρίου τ.έ., παρουσίασε ανοιχτές θέσεις εργασίας από τη Βόρεια Μακεδονία, την Κροατία, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, τη Σερβία και τη Σλοβενία. Συγκεκριμένα, καταγράφηκαν 150 εκθέτες-εταιρείες από τη Βόρεια Μακεδονία και την περιοχή με περισσότερες από 1.150 αγγελίες θέσεων εργασίας. Μεταξύ των εταιρειών σημειώνονται οι ακόλουθες: Telekom, Alkaloid, LIDL, NLB Bank, Kostal, Gerresheimer, Magna Automotive, Kromberg and Schubert, Zhikol, Neptun, Mikrosam, Strabag, Croatia Life Insurance, Mayoral, Vabtek MZT, Adient Automotive Shtip and Strumica, Markart, Lactalis, Lioned Group, AgileProSolutions, DataMasters, Leoron κ.ά.

-Στήριξη από την Παγκόσμια Τράπεζα για την ανακαίνιση σχολείων

Το Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών ανακοίνωσε ότι, με την υποστήριξη της Παγκόσμιας Τράπεζας θα ανακαινισθούν 118 δημοτικά σχολεία από όλους τους δήμους της Βόρειας Μακεδονίας, με σκοπό τη βελτίωση των συνθηκών εκπαίδευσης και υγιεινής. Το εν λόγω έργο εντάσσεται στη νέα τετραετή στρατηγική της Παγκόσμιας Τράπεζας για συνεργασία με τη χώρα για την περίοδο 2019-2023. Η συνολική αξία του έργου είναι 21,5 εκατ. ευρώ και υλοποιείται μέσω της Μονάδας Διαχείρισης Έργων του Υπουργείου Παιδείας και Επιστημών.

-Στοιχεία απογραφής πληθυσμού και κατοικιών για το 2021

Η Κρατική Στατιστική Υπηρεσία δημοσίευσε βασικά στοιχεία απογραφής πληθυσμού και κατοικιών για το 2021 σε μια δημοσίευση με τίτλο «Συνολικός πληθυσμός κατοίκων, νοικοκυριά και κατοικίες στη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, Απογραφή 2021». Ειδικότερα, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της απογραφής του 2021 σε 22 πίνακες, γραφήματα και άλλες απεικονίσεις, που δείχνουν κοινωνικοοικονομικά δεδομένα σε επίπεδο ολόκληρης της χώρας, αλλά και ανά δήμους. Η έκδοση υποστηρίχθηκε από το Ταμείο Πληθυσμού των Ηνωμένων Εθνών (UNFPA) και μπορεί να ανευρεθεί στον ακόλουθο σύνδεσμο:

https://www.stat.gov.mk/InfoGraphic/2022/POPIS_DZS_web_EN.pdf.

6. Εκδηλώσεις και εκθέσεις

-7th Fur Shopping Festival (Καστοριά, 12-14.10.2022)

Έλαβε χώρα στις 12-14.10.2022 εν θέματι Έκθεση στην πόλη της Καστοριάς, στην οποία συμμετείχε το Γραφείο ΟΕΥ Σκοπίων, με συνδιοργανωτές τον Σύνδεσμο Γουνοποιών Καστοριάς, τη ΔΕΘ – HELEXPO, την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, την Περιφερειακή Ενότητα Καστοριάς, καθώς και τον Δήμο Καστοριάς. Σύμφωνα με πληροφορίες εν λόγω Συνδέσμου, ο κλάδος της γούνας έχει υποστεί τα τελευταία χρόνια σημαντικές απώλειες που απεικονίζουν έως και 75% πτώση στις εξαγωγικές του επιδόσεις αποδιδόμενη τόσο στις επιπτώσεις της πανδημίας, όσο και στην κατάσταση που επέφερε η ρωσο-ουκρανική σύρραξη καταφέροντας περαιτέρω σοβαρότατο πλήγμα στις εξαγωγές. Στις προσπάθειες επανάκαμψης του κλάδου, περιλαμβάνονται συζητήσεις και προτάσεις για τρόπους υπερκέρρασης δυσμενών συνεπειών. Σημειώνεται ότι, στο πλαίσιο της Έκθεσης, συμμετείχαν χώρες όπως η Τουρκία και η Ιταλία, ενώ υπεγράφη Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ του Συνδέσμου Γουνοποιών Καστοριάς και της Ιταλικής Ένωσης Γούνας.

-Συνέδριο για τη Στρατηγική για την Έξυπνη Εξειδίκευση (Σκόπια, 18.10.2022)

Πραγματοποιήθηκε στις 18-19.10.2022 διήμερο συνέδριο για την υλοποίηση της ατζέντας των Δυτικών Βαλκανίων για την καινοτομία, την έρευνα, την εκπαίδευση, τον πολιτισμό, τη νεολαία και τον αθλητισμό, με στόχο την υποστήριξη της δημιουργίας και εφαρμογής έξυπνης εξειδίκευσης στις χώρες της περιοχής και στην Τουρκία. «Η έξυπνη εξειδίκευση θα πρέπει να επιτρέψει την αποκατάσταση της οικονομικής ανάπτυξης μέσω επενδύσεων τόσο από τον δημόσιο όσο και από τον ιδιωτικό τομέα, οι οποίες θα βασίζονται στην καινοτομία και τη γνώση», δήλωσε ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης Bytyqi κατά τη διάρκεια εν θέματι διάσκεψης, που διοργανώθηκε από το Κοινό Κέντρο Ερευνών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Από την άλλη, πρόσθεσε, γίνεται επίσης δουλειά για την ενίσχυση της θεσμικής υποδομής για καινοτομία, έρευνα και ανάπτυξη, μέσω των καθιερωμένων επιταχυντών, κόμβου ψηφιακών καινοτομιών, εργαστηρίων και άλλων παρόμοιων.